

Додаток 4  
до Порядку профілактики  
інфекційних хвороб, пов'язаних  
з наданням медичної допомоги  
(підпункт 3 пункту 5 розділу IV)

Зразок

**Стандартна операційна процедура**  
**Катетеризація сечового міхура**

<b>Умова</b>	<b>Алгоритм виконання</b>
Вимоги до безпеки праці	1. До і після процедури провести практику з гігієнічної обробки рук. 2. Під час процедури використовувати засоби індивідуального захисту, а саме: спецодяг, маска, рукавички, окуляри (або маска з екраном), фартух). 3. Дотримуватися правил асептики протягом всієї процедури.
Інформування пацієнта	1. Лікар отримує від пацієнта (або законного представника) згоду на проведення процедури. 2. Пацієнт отримує інформацію щодо процедури та правила поведінки.
Необхідний набір матеріалів та засобів	1. Рукавички. 2. Сечоприймач. 3. Пелюшка. 4. Стерильний корнцанг або пінцет для роботи з біксом. 5. Бікс із стерильними серветками. 6. Стерильний трьохпортовий сечовий катетер. 7. Стерильний пінцет для роботи з катетером. 8. Стерильне вазелінове масло. 9. Лоток для відпрацьованого матеріалу. 10. Чиста ганчірка для обробки зони навколо місця постановки катетеру. 11. Ножиці. 12. Шприц на 5 або 10 мл. 13. Шприц Жане на 100 або 150 мл, у разі необхідності промивання катетеру одразу після постановки. 14. Спиртовмісний антисептик для рук. 15. Одноразові паперові рушники.

Умова	Алгоритм виконання
Методика виконання	<p><b>Підготовка до процедури:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. У жінок процедура катетеризації сечового міхура м'яким катетером виконується у позі лежачи на спині із розсунутими напівзігнутими ногами, у чоловіків – лежачи на спині зі злегка розсунутими ногами.</li> <li>2. При виражених спазмах сфінктера сечового міхура у чоловіків рекомендовано провести підготовку спазмолітиками (накладення на область проекції сфінктера теплої грілки та призначення ін'єкційного введення спазмолітиків (наприклад, дротаверину).</li> <li>3. Провести оцінку переносимості антисептику пацієнтом (повідон-йоду або хлоргексидину).</li> </ol> <p><b>Виконання процедури у чоловіків:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Провести практику гігієнічної обробки рук, одягнути оглядові рукавички, поставити лоток для відходів поміж стегон пацієнта (приблизно в області колін), провести гігієнічну обробку зовнішніх статевих органів.</li> <li>2. Дочекатися висихання або, використовуючи паперові рушники, промокнути пахову ділянку.</li> <li>3. Зняти оглядові рукавички, провести практику гігієнічної обробки рук, одягти стерильні рукавички.</li> <li>4. Обернути прутень стерильними серветками.</li> <li>5. Охопити III і IV пальцями лівої руки статевий член по вінцевій борозні з боків, потягнути вертикально вгору і зсунути крайню плоть вниз.</li> <li>6. I та II пальцями обережно здавити голівку і незначно відтягнути її доверху (для більшого розкриття отвору сечовипускного каналу).</li> <li>7. Обробити голівку прутня антисептиком (у разі непереносимості, промити стерильним фізіологічним розчином).</li> <li>8. Витягнути голівку максимально перпендикулярно поверхні тіла (для випрямлення переднього відділу уретри).</li> <li>9. Взяти правою рукою катетер та обробити кінець, що буде вводиться, стерильним вазеліновим маслом.</li> <li>10. Стерильним пінцетом захопити катетер на 5-6 см нижче бокового отвору, ввести його в отвір уретри і, поступово перехоплюючи, просувати його по каналу глибше, при цьому статевий член необхідно підтягувати доверху неначе нанизуючи його на катетер.</li> <li>11. Просовуйте катетер в уретру доки кінчик не досягне сечового міхура – піде сеча.</li> <li>12. Наповніть балон катетеру 5-10 мл стерильного фізіологічного розчину.</li> <li>13. Якщо сеча не з'явилася, перед заповненням балону, слід промити катетер для впевненості в його правильному розташуванні.</li> <li>14. Повернути на місце крайню плоть, для попередження розвитку парафімозу.</li> <li>15. З'єднати катетер із збиральним мішком.</li> </ol>

Умова	Алгоритм виконання
Методика виконання	<p><b>Виконання процедури у жінок:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Провести практику гігієнічної обробки рук, одягнути оглядові рукавички, поставити лоток для відходів поміж стегон пацієнтки (приблизно в області колін), провести гігієнічну обробку зовнішніх статевих органів.</li> <li>2. Дочекатися висихання або, використовуючи паперові рушники, промокнути пахову ділянку.</li> <li>3. Зняти оглядові рукавички, провести практику гігієнічної обробки рук, одягти стерильні рукавички.</li> <li>4. Розсунути I та II пальцями лівої руки в сторони великі і малі статеві губи, оголивши отвір сечовипускного каналу.</li> <li>5. Правою рукою обробити зону навколо отвору сечовипускного каналу антисептиком або стерильним фізіологічним розчином (в разі непереносимості).</li> <li>6. Взяти правою рукою катетер та обробити кінець, що буде вводиться, стерильним вазеліновим маслом.</li> <li>7. Стерильним пінцетом захопити катетер на 5-6 см нижче бокового отвору, ввести його в отвір уретри і, поступово перехоплюючи, просувувати його по каналу глибше приблизно на 10 см або до появи сечі.</li> <li>8. Наповніть балон катетеру 5-10 мл стерильного фізіологічного розчину.</li> <li>9. Якщо сеча не з'явилася, перед заповненням балону, слід промити катетер для впевненості в його правильному розташуванні.</li> <li>10. З'єднати катетер із збиральним мішком.</li> </ol> <p><b>Закінчення процедури:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. При разовій катетеризації витягати катетер слід дещо раніше ніж вийде вся сеча, щільно закривши його зовнішній кінець по завершенню виділення сечі, задля того, аби порція сечі яка залишилася, промила сечовипускний канал після витягання катетеру.</li> <li>2. У випадку відстроченого видалення катетеру, його необхідно промити, за допомогою шприца Жане, теплим фізіологічним розчином або розчином фурациліну (500 мл).</li> <li>3. При видаленні катетеру, залишити в сечовому міхурі 200-250 мл фізіологічного розчину або розчину фурациліну.</li> </ol>
Додаткові відомості	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Заборонено виконувати дві неуспішні спроби катетеризації сечового міхура.</li> <li>2. Якщо при постановці катетера відчувається перешкода, не слід проходити її насильно, так як це може пошкодити слизову оболонку сечовипускного каналу.</li> </ol>
Результат	Виділення сечі.